

बोर्ड प्रश्नपत्रिका : जुलै 2016

वेळ: 2 तास

एकूण गुण: 40

सूचना:

- आवश्यक तेथे सुबक व नामनिर्देशित आकृत्या काढा.
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- विद्यार्थ्यांनी प्रश्नांची उत्तरे शक्यतो सलग लिहावीत.

विभाग 'ब'

- (A) रिकाम्या जागा भरा : [3]

  - पाने कोमेजणे ही क्रिया _____ आम्लामुळे घडून येते.
  - दुहेरी किंवा तिहेरी बंध असणाऱ्या संयुगांना _____ म्हणतात.
  - लसिकेतील द्रव _____ दिशेने वाहते.

(B) खालील संयुगाचे रचनासूत्र लिहा: [1]
'इथेन'

(C) किण्वाच्या प्रजननाच्या पद्धतीचे नाव लिहा. [1]

(D) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पुन्हा लिहा. [5]

  - कुजण्याची क्रिया ही _____ चा प्रकार आहे.
(अ) ऑक्सिडेशन (ब) विनॉक्सिडेशन
(क) उष्मादायी अभिक्रिया (ड) वरीलपैकी नाही
  - ऑसिटिक आम्लाची स्थायुरूप NaHCO_3 शी अभिक्रिया झाली, तर मिळणारे द्रावण _____ असेल.
(अ) रंगहीन (ब) निळे
(क) हिरवे (ड) पिवळे
  - अमिबाची तयार काचपट्टी सूक्ष्मदर्शकाखाली पाहताना रमेशला त्याचे केंद्रक लंबगोल झालेले आढळले. हे केंद्रक _____ दाखवते.
(अ) द्विविभाजन (ब) मुकुलायन
(क) बहुविध विभाजन (ड) वरीलपैकी नाही
  - 20 कोरडे बेदाणे घेऊन ते 50 अंश तापमानाच्या 80 मिली पाण्यात तासभर भिजत ठेवले. खालीलपैकी कोणते निरीक्षण बरोबर आहे?
(अ) 8 बेदाणे पाणी शोषून घेतील (ब) 18 बेदाणे पाणी शोषून घेतील
(क) 15 बेदाणे पाणी शोषून घेतील (ड) सर्व बेदाणे पाणी शोषून घेतील
  - लोखंड हे _____
(अ) जस्तापेक्षा जास्त क्रियाशील आहे. (ब) अॅल्युमिनिअमपेक्षा जास्त क्रियाशील आहे.
(क) कॉपरपेक्षा कमी क्रियाशील आहे. (ड) अॅल्युमिनिअमपेक्षा कमी क्रियाशील आहे.
- खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (फक्त पाच) : [10]

  - सोने आणि चांदी यांचा वापर दागिने बनवण्यासाठी करतात. कारण लिहा.
  - खाली दिलेल्या रासायनिक अभिक्रियेचे संतुलित रासायनिक समीकरण स्पष्टीकरणासह लिहा:
कॉल्शिमची पाण्याबरोबर होणारी अभिक्रिया.

- iii. इथेनॉलचे कोणतेही दोन भौतिक गुणधर्म लिहा.
- iv. वनस्पतींची मुळे प्रकाशाच्या विरुद्ध दिशेने वाढतात. शास्त्रीय कारण द्या.
- v. कोणत्या सजीवांची मादी लिंग निश्चित करते? कोणतेही दोन उदाहरणे द्या.
- vi. बेंझीनचे रेणुसूत्र लिहून रचनासूत्र काढा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (फक्त पाच) :

[15]

- i. अवशेषांगे म्हणजे काय? माणसातील चार अवशेषांची नावे लिहा.
- ii. डार्विनचा सजीवांच्या उत्क्रांतीचा सिद्धांत लिहा.
- iii. फुलाचा उभा छेद काढून खालील भाग नामनिर्देशित करा.

(अ) दल	(ब) अंडाशय
(क) परागकोष	(ड) निदल
- iv. पुढील संज्ञा स्पष्ट करा:

(अ) प्रजनन	(ब) शाकीय प्रजनन
(क) परागण	
- v. मानवी चेतासंस्था तीन भागांत विभागली आहे. त्या तीन भागांची नावे व कार्य लिहा.
- vi. गीताने तांब्याचे नाणे सिल्व्हर नायट्रेटच्या द्रावणात बुडविले. थोड्या वेळाने तिला त्या द्रावणावर चकाकी दिसली. असे का घडले? संतुलित रासायनिक समीकरण लिहा. रासायनिक अभिक्रियेचा प्रकार सांगा.

4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (फक्त एक) :

[5]

- i. (अ) टाकाऊ पदार्थाचे पुनर्चक्रीकरण म्हणजे काय?
 (ब) पुनर्वापराचे एक उदाहरण द्या.
 (क) पुनर्चक्रीकरणाचे फायदे सांगा.
- ii. (अ) मानवी श्वसनसंस्था कोणकोणत्या अवयवांपासून बनलेली आहे? त्यांची नावे लिहा.
 (ब) स्पष्ट करा – 'श्वास'